

130 години – Университетски ботанически градини

Автор(и): Растителна защита
Дата: 19.04.2022 Брой: 4/2022

През април Университетските ботаническите градини се окичват в цветното разнообразие на пролетта. Луковичните растения, които в момента цъфтят в градината в Балчик, включват огромна колекция от различни сортове лалета. Море от лалета – 50 000 бр. от 64 сорта. Във варненската градина може да видите прочутите лалетата с божуровидни цветове и ресничестия перваз на венчелистчетата. Университетските градини имат дълга история, включваща три градини, разположени в три града и създадени по различно време. Техният облик и специфика са плод на поколения градинари и отразяват богатството на растителното царство. Във връзка със 130-годишнината от създаването на Университетските ботанически градини екипът в Балчик е подготвил юбилейно първо издание: „Книга за лалето - Ботаническо ръководство“, посветена на луковичното растение от семейство „Лилиецветни“ – лалето.

130 години – ботаническа градина в София

Университетската Ботаническа градина в София е създадена през далечната 1892 г. от първия български професор по ботаника д-р Стефан Георгиев (1859 – 1900). В Лайбциг завършва обучението си по естествени науки с докторат на тема „Върху сравнителната анатомия на лободовите“). Това е

първата научна статия написана от българин в областта на ботаниката. За своя кратък земен път успява да направи пълен списък на алпийските и глациалните растения, съдържащ 275 вида. Открива общо 520 нови видове растения за България и създава хербарии с около 50 00 растения.

През 1892 г. д-р Стефан Георгиев създава Университетската ботаническа градина в София, съдържаща тогава 6000 дървета и храсти и оранжерия с 3500 растения. На откриването на Ботаническата градина е засаден дъб (*Quercus robur L.*), в чийто корени цар Фердинанд I поставя златна пара. Днес дъбът със своите могъщи ствол и корона дарява прохладна сянка, напомняйки за просторните дъбрави, покривали някога Софийското поле.

В тази градина днес има оранжерии с уникалното видово многообразие на орхидеи, бромелиеви, змиярникови, а също колекции от палми, цикасови, кактуси и други сукуленти. Средиземноморската градина има характерни събтропични растения, сре които цитруси, маслини, мирт и дафинов лист. В розариума се отглеждат над 40 сорта розови храсти. Също така има алпинеум и водни площи с типичните водни и влаголюбиви растения. Една от съвременните атракции на зеления оазис в София е Бабината градинка, където са представени едновременно различни ядливи растения и покривно озеленяване – модерен елемент на урбанизираната градска среда. В информационния център могат да се закупят млади фиданки от вековния дъб.

Лалетата на Варна

Колекцията „Лалетата на Варна“ започна своето поетапно разцъфтяване, като се очаква пикът на цъфтежа да бъде през втората половина на април и в началото на май. През есента бяха засадени над 50 000 луковичи от общо 56 сорта лалета.

Интересни видове, които може да се наблюдават тази година в Екопарк Варна са *Tulipa 'Queensland'* и *Tulipa 'Snow Crystal'* от групата *'Double Fringed'*. Характерни белези за тези лалета са големите божуровидни цветове и ресничестия перваз на венчелистчета, споделят от градината.

Грациозните лалета от група *'Lilyflowering'*, красивото Дарвиново лале *'Banja Luka'*, кичестото ароматно лале *'Monsella'*, което отваря широко своите цветове, когато е огряно от слънцето и още много други сортове ще красят Университетска Ботаническа Градина – Екопарк Варна.

Университетската ботаническа градина в град Варна е първият Екопарк в страната, хармонично съчетаващ в себе си изкуствени и естествени екосистеми. Паркът е разположен на площ от 360 дка. Арборетумът включва повече от 300 вида екзотични дървета и храсти, тревистите растения са повече от 100 вида, а колекцията от ириси наброява повече от 250 вариетета и сорта.

Градините на лалето

Парад на лалетата

По традиция Университетската ботаническа градина в Балчик също представя своята колекция от луковични растения „Парада на лалетата“ – лалета (*Tulipa*), зюмбюли (*Hyacinthus*), нарциси (*Narcissus*) и мускари (*Muscari*).

50 000 броя луковичи от лалета от 64 сорта ще отворят своите красиви чашки тази пролет в морския град. Новите за градината сортове са 34 и са от всички групи (ранноцъфтящи, средноранни лалета, късноцъфтящи лалета и ботанически лалета) и класове: простоцветни ранни и късни лалета, кичести ранни и късни лалета, триумф, дарвинови хибриди, лилиевидни, ресничести, веридифлора, рембранд, папагали, многоцветни лалета и ботанически лалета, включващи класовете кауфманиана, фостериана и грейги. Лалета са концентрирани в двата най-големи цветни партера с обща площ от около 1 200 кв.м. в Градина „Разсадника“ и „Божествена градина“.

Във връзка със 130-годишнината от създаването на Университетските ботанически градини екипът в Балчик подготвил юбилейно първо издание: „Книга за лалето - Ботаническо ръководство“, посветена на луковичното растение от семейство „Лилиецветни“ – лалето.

Университетска Ботаническа градина в Балчик е създадена през 1955 г. от акад. проф. Даки Йорданов, ректор на СУ „Св. Климент Охридски“ за периода 1956-1962 г. Днес тя се простира на площ от 194 дка и разполага с растителни колекции с над 4900 вида, които се увеличават непрекъснато. Наложила се е като важен туристически обект. Наред с това, тя е паметник на културата и защитена местност по ЗЗТ.

Най-голяма забележителност в Ботаническата градината е постоянната експозиция от кактуси и сукуленти. Любителите на бодливите екзоти могат да се насладят още на едроразмерните кактуси на открито, както и на къта със зимоустойчиви кактуси. Интерес за специалисти и туристи представляват и успешно интродуцираните в градината екзотични видове - древното гингко, метасеквоята (индивид с такива размери и на такава възраст извън естествения ареал има само в Кралската ботаническа градина в Лондон), бонбоненото и каучуковото дърво, каменния дъб, едроцветната вечнозелена магнолия и други.

Ботаническите градини са градини със специално предназначение – в тях се провеждат мероприятия по опазване 'ex situ' на редки и застрашени растителни видове. Съгласно Закона за биологичното разнообразие: „Ботаническа градина е институция, която поддържа колекции от живи растения за нуждите на ботаническите изследвания, науката, образованието и природозащитно възпитание и е отворена за посещение повече от пет месеца в годината.“

Университетските ботанически градини са член на Световния съвет на Ботаническите градини (BGCI), Консорциума на Европейските ботанически градини (EBGC), Образователната мрежа за екологично образование в Ботаническите градини (EBGEN).

Снимки: Университетски ботанически градини